

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Punctum Difficultatis 3. Explicantur variæ authoritates.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

nihil habet de indivisibilitate animæ brutorum perfectorum, & divisibilitate animæ insectorum in partes potentiales: cum tamen id probari debuerit. Hinc jam patebit retorsoni locus, an scilicet animæ insectorum, divisibili cognitione noscant objecta; red huncque argumenta facta. Si autem animæ insectorum noscant indivisibili cognitione, & ipsæ debent esse indivisibiles, cum anima, debeat esse proportionata suæ operationi. Retorquetur rursus argumentum. Sit statua v. gr. anea, quam trahant diversa animalia, non est imaginabile, quod hoc animal trahat crines effictos, illud dentes, sed idem animal, debet trahere totum, & partes illius: numquidne jam tractio, partes non habebit divisibilis que non erit? Idem dic de illuminatione profecta à pluribus luminosis, quæ non est indivisibilis. Denique directè dici potest, negando minorem. Nego enim quod animæ brutorum, licet uniantur intentionaliter toti objecto cognito, uniantur secundum idem: hoc est, per cognitionem indivisibilem. Nego enim, quod una pars cognitionis materialis, non respondeat uni parti objecti materialis, & tota notitia, toti objecto: licet fortasse concedi possit, ita illas esse inter se penetratas, stante pluralitate partium, ut sunt penetrata species impressæ, ab objecto materiali porrectæ: Eadem pars animæ, quæ cognoscit & appetit panem, cognoscit & appetit omnes partes ipsius, eadem quidem anima, sed divisibilis, appetit panem & omnes partes illius, sed notitia divisibili. Et licet non dicatur, quod prima medietas animæ, cognoscat & appetat, solam primam medietatem panis, eo quod tota, saltem hæc pars animæ, quæ residet in organo noscendi, eliciat divisibilem cognitionem illam, licet dici possit, quod hæc quidem medietas notitiæ, attingat hanc medietatem panis, illa autem medietas notitiæ, attingit illam medietatem: quia autem & tota cognitio, & partes cognitionis, uniantur animæ parti, residenti in cerebro, ideo dicitur quod anima bruti, cognoscat omnes partes panis, & totum panem. Concedo si duo intellectus cognoscant singulas unitates, neutrum intellectum cogniturum binarium. Quia cum principia illa sint adæquata, notitia unius intellectus, nec illi intellectus uniri nati sunt inter se: uniantur autem inter se, & uniri nata sunt, partes divisibiles animæ bruti noscitivi. Uniri autem possunt partes notitiæ divisibilis, adeoque repræsentare & totum panem, & omnes partes illius. Unde quando principia notitiarum non sunt unibilia, qualia sunt principia adæquata, nec notitiæ sunt unibiles: Si autem principia sint inadæquata, & unibilia, etiam notitiæ sunt unibiles; talemque unibilitatem habent partes notitiæ, noscentes partem objecti. Quod si no-

titia illa est divisibilis, non erit necesse principium ipsum esse indivisibile.

INSTAT Eadem proportionem, qua cognitio, quæ est propria operatio formæ, cognoscitivæ, elevatur à materia, etiam forma cognoscitiva, elevatur à materia. Et ita si cognitio non indigeat objecto sensibili, nec forma, indiget ullo objecto sensibili, & talis est Angelus. Si autem cognitio indiget objecto sensibili, à quo incipiat, sed potest deinde abstrahere à materia formas, qualis est intellectio nostra, tunc licet forma indigeat in primo sui esse materiâ, quam informet, potest tamen postea manere sine materia, & talis est anima rationalis. Ergo etiam si cognitio indigeat objecto sensibili, & extenso, sed ita, ut tota attingat totum, & tota attingat quamlibet partem objecti, etiam forma indiget subiecto extenso, sed ita, ut tota sit in toto, & tota in qualibet parte subiecti.

RESPONDETUR. Imprimis retorquendo argumentum. Sicut enim malè arguitur ex eo, quod species materiales diffusæ ab objecto, totæ sint in medio, & totæ in qualibet parte, etiam objectum esse totum in toto, & totum in qualibet sui parte; ita concessio, quod partes notitiæ divisibiles sint inter se penetratæ, malè arguitur, animam, quæ principiat illam notitiam, esse indivisibilem. Directè autem concessio Antecedenti, distinguitur consequens. Ergo etiam si cognitio indigeat objecto sensibili, sed ita ut tota sit in toto, & tota in qualibet parte, sui una, retinendo pluralitatem partium, etiam anima erit tota in toto, & tota in qualibet parte hoc est indivisibilis, nego Consequentiam. Si notitia non retineat pluralitatem partium, erit anima indivisibilis, Concedo consequentiam. Deinde negatur absolute, unamquamque partem notitiæ, repræsentare totum objectum.

Punctum Difficultatis 3.

Explicantur variae Auctoritates.

PRIMA sit Aristotelis l. de Anim. t. 90. *Quid igitur continet animam si partibilis est Natura, &c.*

RESPONDETUR. Illo loco non plus vult Aristoteles, quam quod non alia sit anima, quàm intelligimus, quàm sentimus, dicebant enim id aliqui, ut videre est ibidem. Dicunt inquit ita, *quo quidam, partibilem ipsam, & alia quidem intelligere, alia autem concupiscere.* Negatque hoc Aristoteles, quod nec nos dicimus, sed censemus animam sensitivam, non esse distinctam ab anima vegetativa. Unde etiam verificatur Aristotelis textus, *egrediente inquit expirat & putrescit.*

scit. Rursus expressè inibi Aristoteles contradi-
stinguit animam rationalem, & loquens de
illa, dicit illam esse indivisibilem, neque enim
pars animæ, potest informare partem corporis,
*quam enim inquit partem, aut quomodo intellectum
continebit, difficile est etiam fingere.* Loquens
autem de animabus plantarum & insectorum,
loquitur tanquam de divisibilibus, licet in partes
homogeneas. Verba ejusdem sunt. *Videntur
autem & planta vivere divise, & animal-
um insectorum quadam, tanquam eandem habentia
animam, specie.* (en homogeneas) *est non nume-
ro* (en partes) *utraq; enim* (inquit) *partium sen-
sum habet.*

SE CUNDA autoritas est Augustini ex lib. de
quant.

RESPONDETUR. Illo loco videtur S. Augu-
stinus solum voluisse, quòd animæ etiam mate-
riales, non habeant quantitates de se.

ADDO quid sit sentiendum de illa explica-
tione Mauri, quâ utitur ad *8um*. Quomodo
animæ insectorum potentia plures partes conti-
neant. Dicit enim, quòd pars à residuo abscis-
sa, informetur substantiali aliâ formâ: nimi-
rum à corpore celesti; quòd cum non potest
conservare amplius materiam sub forma, sub
qua erat, dat illi proximam formam, ad quam
erat in potentia; Et sicuti digitus vivus, est in
potentia proxima, ad formam digiti mortui:
Sic cauda serpentis integri, est in potentia pro-
xima, ad aliam animam imperfectiorem. Sed
hæc explicatio partium in potentia non tenet;
Tum quia quando dicitur, continuam compo-
ni ex partibus potentia distinctis, per auctores
etiam oppositum sentientes, sensus est, quod
non sit continuum quid indivisibile, sed habeat
plures partes potentia, quarum entitatem non
sit necesse de novo produci. Ergo etiam, si di-
catur animas insectorum habere plures partes
potentia, non est dicendum, ipsam animam ef-
se indivisibile quid, nec dicendum carere plu-
ribus partibus. Tum quia si de novo anima
illa educitur, in cauda serpentis abscissa, quo-
modo illa anima, est pars prioris animæ, si non
est pars, quomodo dicitur illa anima, esse divi-
sibilis, in partes potentia? & si anima illius ser-
pentis, comparatè ad plures animas serpentum
distinctorum, non est pars animæ; ita nec ani-
ma tunc producta, erit pars animæ ante produ-
ctæ, secumque non continuæ. Tum quia.
Quamvis mortuo homine succedat forma ca-
daveritatis, non dicitur, quòd anima ratio-
nalis, sit divisibilis, in partes formæ etiam dantis
solum esse formari. Ergo nec anima insectorum
dicenda erit divisibilis in partes potentia, ratio-
ne alius novæ succedentis animæ. Quæ omnia
ulterius in hoc fundantur. Quia aliud est, quæ-
rere, an casu amissæ formæ, succedere possit
alia similis forma, & hoc conceditur: & aliud

an succedens forma, & non continua, dicenda
sit pars animæ prioris, & hoc negatur.

DIFFICULTAS III.

Qualesnam partes animarum divisibilibus?

Heterogeneas partes tenuit Suarez lib. I. de
Anim. c. 2. & 4. Hurtadus & alii. Negat
Arriaga, Oviedo, recentior Suarez.

DICENDUM est. *Partes animarum divisibili-
um non esse heterogeneas.*

PROBATUR I. Partes animarum divisibi-
lium vel uniuntur inter se, ita sicut partes ignis,
aquæ, sanguinis, &c. vel non uniuntur ita, sed
ita se habent, sicut ramus, folium, caro, os, &c.
Si priori modo uniantur, Ergo non sunt specie
distinctæ & heterogeneæ, quia specie distincta,
ita uniri non possunt. Non enim specie distin-
ctorum est continuatio, continuantur enim ea
quorum termini sunt idem, quorum au-
tem termini sunt idem, non possunt esse
specie distincta, aliàs & eosdem, & non eosdem
terminos haberent. Eosdem, ut supponitur
ex definitione continuationis. Et non eosdem,
quia specie distincta non habent eosdem termi-
nos. Quod si partes animæ divisibiles non con-
tinuantur inter se. Contra erit. Tum quia
non erit jam una anima, sed plures. Sicut plu-
ralitatem habent, os, & caro. Tum quia si non
continuantur inter se, quæro vel est ex illis parti-
bus conflata anima totum quoddam per se, vel
est totum per accidens conflatum. Si est ens
per se, debet vel una pars respectu illius alius
habere se ut actus & potentia, vel se habebunt
ita, sicut continuum aliquod homogeneum; si
enim tantum duo modi sunt unius entis per se.
Nullo autem ex his modo, potest salvati ratio
unius per se in anima, heterogeneas partes ha-
bente. Non primo modo. Quia partes ani-
mæ si una esset actus & potentia, hoc ipso alte-
ra pars, quia esset potentia, non esset forma.
Secundo etiam modo non poterit salvari in ani-
ma ratio unius per se, quia si partes sunt hetero-
genæ, hoc ipso non possunt facere unum per
se, per continuationem.

RESPONDET Hurtadus; Ea quæ distin-
guatur specie incompleta, possunt uniri per se;
ita autem distinguuntur partes animæ, cum or-
dinantur ad aliquid constituendum unum spe-
cie.

CONTRA. Quia, ut advertit Arriaga & O-
viedo, si ea sunt specie incompleta distincta, quæ
ordinantur ad aliquid tertium constituendum.
Ergo cum caro & sanguis ordinantur ad constitu-
endum unum vivens sensitivum, continua-
buntur inter se. Deinde etiam specie incom-
pleta distincta, si non habent se sicut actus &
potentia, quomodo facient unum per se conti-
nuativè,